

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt. — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy órára . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
 1702. sz.) bármikor küldendő.

Előfizethető helyben:
 Tegledi K. Lajos könyvkereskedésben,
 és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. alatt)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hónapra petit sorért 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű a többszöri hirdetések a ki-
 szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-
 díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újdonság sora 50 kr.

Nyitási közlemények minden petit sora
 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adnak vissza.

Fölhívás előfizetésre!

A második évnegyed vége felé jár-
 ván, a »Debreczen« XXIV-ik évfolya-
 mának harmadik negyedére, mely július
 hó elsején kezdődik, előfizetést nyitunk
 bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket
 előfizetéseik megújítására, valamint föl-
 kérjük azokat, kik előfizetési díjaikkal
 hátralékban vannak, hátralékaik kiegyen-
 litésére, mert mi is csak úgy felelhetünk
 meg nem csekély kötelezettségeinknek,
 ha az előfizetési díjak pontosan befoly-
 nak.

A »Debreczen« előfizetési ára:

Egész évre 10 frt. —
Fél évre 5 frt. —
Negyed évre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt. —

Vidéki t. előfizetőinket — a téve-
 dések elkerülése végett — arra kérjük,
 hogy az előfizetési díjakat egyszerűen e
 cím alatt sziveskedjenek beküldeni: »A
 »Debreczen« kiadó-hivatalának, Debreczen«.
 (Nagy-uj-utca, 1702. sz.)

A »DEBRECZEN«
 szerkesztősége és kiadó-hivatala.

Alkotmányos szabadság.

Elmult a jubiláris ünnep minden
 külső csillogása és káprázatos látványos-
 sága, vajon elmúlt-e ezzel az erkölcsi vil-
 ágosság is, melyet az ünnep hangulata
 közelítünkre vetett? Mert aranyak és
 drágaköveknek csillogásánál, gyertyák és
 fáklyák lángjánál, villanyos reflektorok
 sugárzásánál inkább emelte az ünne-
 pélynek szépségét az igazság fénye, mely
 melegen világított a szívekbe és derűt
 keltett az elmékben. Mintha valami va-
 rázslat egyszerre szétoszlatta volna a ha-
 zugság összetorlódtott felhőit és a bizal-
 matlanság kóválygó ködeit, az ünnepi
 lelkesedés szétömlése között tisztává és
 átlátszóvá vált állami politikánk köre,
 s őszinteség hatotta át az alkotmányos-
 ság tényezőinek minden viszonyát. Lát-
 tuk a királyt telve igaz alkotmányos ér-
 zelemmel, becsülve a nemzet szabadság-

szeretét és elfogulatlanul méltányolva a
 fennálló intézményekkel ellentétes törek-
 véseit is. Láttuk az egész magyar nem-
 zetet hogyan adózik királyának a leg-
 nemesebb lojalitás érzelmével és tiszteli
 ő benne osztatlanul, pártkülömbőség nél-
 kül alkotmányossága legfőbb örét, állami
 egységének legmagasabb képviselőjét. —
 Láttuk, hogy az ország legfőbb egyházi
 méltósága a vallás szent ma'sasztjával és
 a lelkiismeret legerősebb ihletével ál-
 dott meg a szabad magyar nemzet
 együttérzését alkotmányos, törvénytartó
 királyával. Mindezeket látva, értettük és
 éreztük, hogy a gondviselésnek kegyel-
 méből, mely rossz idők balcsillagzatát
 elfordította tőlünk, a király és nemzet
 egymásközi viszonya egészen olyanná
 vált, amilyennek hő hazafias álmainkban
 képzeltük. Igen, a király a legelső magyar
 ember glóriájában állott előttünk és a
 személyét övező bizalom, mint a villa-
 nyos telepből felszökkenő fényiv szelte
 keresztül politikai égboltunkat, hogy tün-
 dökülésének körébe vonja az összes pár-
 totkat a legszélsőbb ellenzéki árnyal-
 tokkal.

Eltűnt-e az alkotmányos igazságnak
 átható ereje csak úgy, mint a villamos
 reflektorok sugárkévéje, mihelyt a király
 elhagyta fővárosunk határát és az ün-
 nepi illumináció utolsó lángjai ellob-
 bantak? Nem szeretnők, ha erre a kér-
 désre a kormányparti többség klubb-ülése
 szolgálna a végleges felelet mértékéül.
 Mert soha talán úgy, mint most a lefolyt
 jubileumi napok után, kell felsajognia
 mindenütt a bántó tudatnak, hogy a ki-
 rály és nemzet közti viszony egyszerű
 igazsága mellett parlamentáris kormány-
 rendszerünkben állandóan a hazugság sze-
 leme fészkel. Ha Magyarország alkotmá-
 nyos kormányzatának problémája oly
 tiszta és valamennyi tényező által elis-
 mert sarkítételekre van alapítva: miként
 lehetséges, hogy a parlamenti rendszer
 intézményeiben a nemzet szabad akara-
 rata nem érvényesülhet és a nemzeti
 kormányzat egy önző, monopolisztikus

pártbatalomnak van kiszolgáltatva? Köz-
 életünknek ez állandó hazugsága huzó-
 dott mint csendes árnyék a jubileumi
 közörmnek hullámzó fényözöne után is.
 Nem hallottuk-e, hogy a király ünnepi
 bevonulásakor a lelkesedő tömegek él-
 jenző hangorkánjaikban a királyéval
 együtt zugták az ellenzéki vezérek neveit,
 holott a miniszterelnöknek, az alkotmá-
 nyos kormányzat első képviselőjének, ki
 a királylyal egy kocsiiban foglalt helyet,
 nem jutott a megemlékezésnek egyetlen
 árva hangja sem, amihez egyébként, ha
 a király oldala mellett nem ül, valószínű-
 leg bőségesen hozzájutott volna, csak-
 hogy épen nem megtszélő módon? Nem
 telte-e ez nyilvánvalóvá, hogy abban az
 erős erkölcsi közösségben, mely a sza-
 bad nemzetet alkotmányos királyával egy-
 befűzi, a miniszterelnöknek és az ő pa-
 lamentáris többségi hatalmának részök
 nincsen? Azt hiszik-e azt a kormány-
 parti táborban, hogy ezt a feketén tá-
 longó házagot betölthetik, ha jubiláris
 mámoruk utolsó fölpezsdülésével újra
 rendíthetetlen bizalmukat nyilvánítják Szá-
 pary Gyula gróf pártvezérük irányában?
 Óh dicsőséges, nemzet és király közé
 ékelt pártvezérség! A kormányparti párt-
 szervezetenek teljes lelkeségét, melybe
 a közvélemény élő erőinek egyetlen szik-
 rája sem hull bele, lehet-e világosabban
 feltüntetni, mint ezzel az állítólagos párt-
 vezérséggel?

Ami furfangos elméletek közé, me-
 lyekek nálunk az alkotmányosság sze-
 lemét meghiusítják, csempészték azt is,
 hogy a kormányelnöknek kell feltétlenül
 a többség vezérének is lennie. Voltakép
 a dolog természeténél fogva csak az
 igaz, hogy a ki elismert fölénységét fogva
 a többségnek eleve pártvezére, azt illeti
 meg a kormányelnökség felelőssége is.
 Így lesznek minden alkotmányos ország-
 ban ellenzéki pártvezérek, ha a többsé-
 get elnyerik, kormányelnökké. De a mi
 pártatlan alkotmányos gyakorlatunk illusz-
 trációjául kell szolgálnia annak a min-
 denható pártvezérségnek is, mely az al-

kothmányos igazság megfordításával egy-
 szerűen úgy támad, hogy a kit Isten a
 miniszterelnökségbe cseppentett, azt nem-
 csak a hozzávaló hivatalos észszel, ha-
 nem pártvezéri tekintéllyel is megaján-
 dékozza. Ime te igaz alkotmányos ki-
 rály és te jogaidra büszke magyar nem-
 zet, kik egymást csak a szabadságban
 kívánjátok megérteni, így látjátok maga-
 tok között fölemelkedni azt a pártural-
 mat, mely semmi máson nem alapul,
 mint a kegyeket és koncokat osztó ha-
 talomnak vak imádásán!

Nagyon elvétik a kormányparti ma-
 melukságban kérgesedett szívek, ha a ki-
 rály iránt nyilvánított általános szeretet
 vakító látományához vélik bigyeszthetni
 hódoló demonstrációjukat kormányel-
 nöki és pártvezéri balványképek iránt.

A magyar nemzet királyával együtt
 a mu t ünnepi napokban fejük fölé tűz-
 ték az alkotmányosság szent kőablait,
 együtt pecsételték meg újra az örök tör-
 vényeket, melyek szerint a fejedelmi sze-
 retet fog uralkodni népe felett és me-
 lyekek szerint fog a nemzet szeretete hó-
 dolni királyának.

A népmilliók hangjával tört ég felé
 az alkotmányos szabadság érzete és mil-
 liók érzése nyer testet a király akaratá-
 ban. —

Minden, mi ezen kívül áll, legyen
 bármi parlamentáris látszathoz burkolva,
 kívül áll az alkotmányosság lelkiismer-
 tetén.

A jubileumnak nagy tanúságai után
 a parlamenti mamelekség szervezete még
 több szigorúsággal, mint eddig, úgy fog-
 juk megítélni, mint Magyarország alkot-
 mányos szabadságnak kijátszását és mint
 parlamentáris kormányzatának megha-
 misítását.

Ily parlamentáris musnak felfújt gömb-
 je nem a mi igaz alkotmányosságunk.

Mint a szabadság ősi nemzetének al-
 kotmányos létünk nem lehet a sza-
 badság lelke nélkül!

Mezei Ernő.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

A WALKÜRÖK DALA.

(Heine költeménye.)

*Lenn zúg a harc. At a légen
 Előrobog felleg ménen
 Három walkír oda főt
 S pajzsosörrentőn dala zöng:*

*»Nép, király, mind hajba kapnak,
 Kéaknázni a hatalmat,
 Uralkodni, ez a fő,
 S legdicsőbb a vakmerő.*

*»Hajh de páncél, sisak, bűszke,
 A halált még el nem űzte;
 S elfoly annyi hősi vér,
 S csak a zsarnok, a ki nyér.*

*»Diadaliv, babérlombok!
 Holnap vonul be alattok
 Ki a jókat leveré,
 S mind a földet megnyeré.*

*»Polgármester, tisztes úszek,
 Csatlósai a győzőnek,
 Ott viszik a kulcsokat,
 Ugy vonul be a csapat.*

*»Hejh, hogy dörög a bástyán fent!
 Trombita búg, czimányér cseng,
 Harangszóval telt a lég,
 Eljenez a csőcselék.*

*»Erkölyeken mosolyogva
 Szépek állnak, virág-ágyra,
 A győztesre levetik —
 S az kevélyen int nekik.*

Igmándi Miklós.

A pusztai koresmából.

— Kép. —

Irta: ifj. Mórész Pál.

A nap lemenőfélben volt. Mi kint ültünk
 a pusztai koresmaház szellős »ámbitusán«,
 bosszu, faragatlan, gyalulatlan kecskelábu asz-
 tal mellett. Az esthajnal hirnőkei, az utolsó,
 halavány sugarak vérvörösre festették öreg
 koresmárosunk arcát, melynek különben is
 megvolt a maga alapszíne, a — rézszin. —
 Ragyaverte arcán örökös mosoly űlt. Nehány
 szál szőrméből álló bajuszán a közeli nádas ér-
 zimmeg-zümmögő »musliczái« játszadoztak,
 bizonyára a borszagra tévedtek oda a szegény
 jámborok. Ravaszak kis szemeit, melyeknek
 színét a pillák folytonos hunyorgása miatt le-
 hetetlen lett volna meghatározni, lopva-lopva,
 alattomosan reánk-reánk vetette, s úgy beszélt,
 közbe egyet köhintve, a délibábok tengerébe
 szétfoszló pusztaság érdekes világáról, melyen
 egyedüli barátságos vendégfogadó hely ép az
 »ő kigyelme« koresmája volt. — Másfele sehöl
 füstölög kéményű házikók, csak a pásztorok
 szellőtől járt karámjai, honnan az éj leszáll-
 tával mértföldekre elsugárzó világot vet ki a
 pásztorház csalla, vízi tündérlángként fel-fel-
 libegő-lobogó világa, mely árnyakkal népesíti
 be a sik pusztára, a nyájra, a karámra, a kol-
 lompoló gulyákra nehezedő ég sötétjét.

Rég elfeledett betyártörténetek a daliás
 S ó s Pistáról, kit egy bosszu társa orozva
 lótt agyon a Tisza szélén, s az uri gavallér
 betyárról, a rettegett Husztiról, kinek a
 siralomházban adtak be »egy csókban«
 halálos mérget a rokonok, mind-mind szóbe-
 széde kerültek. Felhódított a híres debre-
 czeni »komiszárus«, a nagyváradi temetőben
 porladozó Barcza Dani nótája is, melyet
 bujdosás, futás közben a pusztai cserények

füstös rejtekei alatt csináltak az üldözött sze-
 génylegények, kiknek soha sem volt nagyobb
 bűnök, minthogy szerettek csillagokig ugró,
 nemes paripákon, az igaz, hogy — a más
 paripáin jární . . . Elmondta az öreg azt is,
 hogy mint hajtattott egy éjszaka So s Pista
 az udvarára tizenkét kövér disznót, a kore-
 smai kontózási fejében, sőt el azt is, hogy
 mennyi herce-hurczát kellett kiállania e ti-
 zenkét disznó miatt, melyekért valahonnan
 Borsodból jött utána a gazdája. Sokat, igen
 sokat összebeszél az öreg, de talán még töb-
 bet is mondott volna, ha a kecskelábu asz-
 tal egyik vendége beszédébe közbe nem szót
 volna, s ki nem zavarja a beszélgetés fona-
 laból:

— Jó, jó urambátyám, mind igen szép,
 mind igen jó történetek ezek, csak legalább a
 bora is ilyen jó »köser« volna, csakhogy biz'
 a megvan keresztelve.

— Mit, az én borom? . . .

— Na hogy a!

— Na, na!

— A biz' a!

— Nem biz' a! — szólott mogorván a
 sértődött koresmáros. Nem töltök én lellem,
 édes mindenségem soha, de soha egy sze-
 mernyi vizet sem a borba!

— Mégis nagyon vizes az ize!

— Hm! hm! . . . Vízizü? Hájszen nem
 is lehet az egész hordó a maga teljes mivol-
 tában — ispiritusz!

— Már pedig a jó bor csak is olyan!
 Ispiritusz és nem víz! — replikázott a nyug-
 hatatlan vér tovább.

— Hájszen pedig mondtam már egyszer
 az urnak, a tisztességnek ne légyek megron-
 toja, hogy én soha sem szoktam a boraimba
 vizet tölteni.

— Jó, jó öregem, csititgatta az öreg ka-
 kast a fiatal kétkező, hisz' nem is úgy értet-

tem én azt! Ismerem én nagyon jól a kegyel-
 med borkezelését —
 — Ismeri?! szakította felbe egész meg-
 ütődötten az öreg.

— No igen! Ismerem! S tudom én azt
 igen jól, hogy kegyelmek, koresmárosok soha
 sem szoktak a borba vizet tölteni
 — beszélt tovább a czimbora, ki nevetve pis-
 lantott a koresmáros újra derülni kezdő ar-
 czába, hanem, — folytatta beszédét tovább, a
 — vízbe töltnek bort! . . .

— Mi-it?! . . . pattant fel helyéből az
 öreg »kalmuk« képi koresmáros. A vízbe —
 bort? . . .

— Igen, a vízbe bort! . . . Csinos 25-30
 literes dézsákat tesznek a csap alá, melyen át
 fülnék tetsző kotyogással csobog bele a hordó
 aranyzinú, s kellemes izü bora a tovább mint
 félig telített dézsa zavaros, békalé-izü — vi-
 zébe! Ugy-e öregem, én is értem egy kissé
 a csiziót? — faggatózott volna még a humo-
 ros czimbora tovább. De mindhiába, az öreg-
 ben megállt az ütő. Elhallgatott, mint a dorog-
 giak harangja nagy-csütörtökön. Levolt lep-
 lezve az együgyűség ravasz öreg. A homlo-
 kára nyomott nagy báránybőr kucsma alól
 csak néha-néha fut egy szippantás füstöt koz-
 más pipájából a kaczagásba elfuladó vendége
 felé. Majd idő múltán kellő respectussal és
 süveg emelintéssel így tette fel a még mindig
 évelődő czimborához rövid kérdését?

— Tán biz' csak' nem újságszerkesztő
 az ur? . . .

— A volnék biz' én öregem . . .

— Ugy? . . . Hm, hm, mindjárt gondol-
 tam —

— Miért? Miről? . . .

— Mert csak is azok a n'aszájju
 urak tudnak — mindent! . . . Bosz-
 zuság ne légyen bátor beszédem-
 ért! — filozofált tovább az öreg, ki egy »Csés

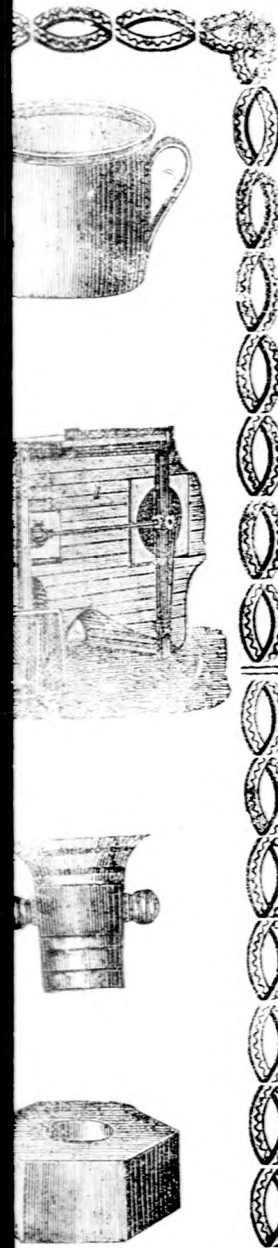
ig.

SJEGYEK.

tra rugnak.

a megrendelt sorsje-
 nal, a legtöbb postahi-
 dott egyéb sorjegyzáruló
 4-4

azgatóság.

tin,

tők

Tisza Kálmán miniszteri nyugdíja. A Budapesti Hírlap tegnap száma írja: Az állami tisztviselők és szolgák nyugdíjáról szóló törvény megalkotásakor általánosan azt hitték, hogy Tisza Kálmán, a kinek miniszter-nöksége alatt készült e törvény, ha majd egy-kor — mint akkor gondolták, évtizedek múlva nyugalmába megy, nem fog reflektálni a törvény által biztosított miniszteri nyugdíjra. E hitet táplálták egyrészt Tisza Kálmán miniszterelnöknek és híveinek nyilatkozatai, másrészt pedig egyenesen terjesztették ezt a hírt a féléves hivatalos sajtó cikkei. A mikor a törvényjavaslatot a képviselőház pénzügyi bizottságában tárgyalták, 1885. január 16-dikán Tisza Kálmán a miniszteri nyugdíjról szóló 25-dik szakasz védelmére az Angliára való hivatkozáson kívül csakis azt az egyetlen egy argumentumot hozta fel, hogy ha s z e g e n y ember vállalja el a miniszteri állást igen helyes, hogy gondoskodjunk a nyugdíjról. — A képviselőház március 11-diki ülésében tárgyalta a törvényjavaslatot, s ekkor Tisza Kálmán így szól: »Ha lehetővé akarjuk tenni a biztosabb vagyoni helyzettel meg nem áldott emberek számára is a miniszteri szék, — helyes a javasolt értelemben (t. i. a nyugdíjról) gondoskodás. « A miniszteri nyugdíjirant különben sem én, sem társaim egy szót sem fogunk vesztegetni. « S csakugyan Tisza Kálmán, hogy megmutassa, hogy őt a kérdés nem érdekli, többé e törvényjavaslat tárgyalásánál fel nem szólalt. — Hegedűs Sándor érthető célzással Tisza Kálmán nyilatkozatára azt emlegette, hogy lesznek még nekünk is önzellen Cincinnatusaink. De egész határozottan megmondta a kormány felhivatalos lapja, a Nemzet, hogy Tisza Kálmán a nyugdíjra nem fog reflektálni, március 12-diki számának a vezércikkelyében, az utolsó bekezdés következő sorával: »Tisza miniszterelnök tegnap s gróf Szapáry pénzügy. ma elég érthetően adták tudtára az ellenzéknek, hogy nem ragaszkodnak a javaslatnak a miniszteri nyugdíjról szóló pontjához, hogy maguk részére abból mit sem kérnek, mit sem várnak. « Ilyen kijelentésekre annál inkább volt szükség, mert a kormánypárt egyrésze is ellenezte a miniszteri nyugdíjról szóló 25-ik szakaszt s többen ellene is szavaztak. — De mégis elfogadták. — Tisza Kálmán öt év múlva megszűnt miniszter lenni s nyugdíját pontosan minden hónapban fölveszi, még pedig nem is 4000 forint, a mely összegű miniszteri nyugdíjról a javaslat tárgyalásakor beszéltek volt, hanem a tíz évvel tovább szolgált államtisztviselők számára biztosított nyugdíj-maximumot: évi nyolcezer forintot. A 8000 forint 666 frt 66 krajczáros havi részletekben veszi fel a központi állampénztárból, a miniszterelnökség egy öreg tisztviselője útján. Etleben léteken tanúsítására havi nyugtáit a pesti ev. ref. lelkész hivatal, többnyire maga Szász Károly püspök láttaozza. Nyugdíja 1890. április 1-je óta van folyósítva. — Imhol az önzellen Cincinnatus!

BELFÖLD.

A zágrábi községtanács fölözlatása. Zagrab, június 20. Gróf Khuen Hédervary horvat bán a következő rendeletet tette

jóczakát kívánás után fejesőlvá hagyta el lármas asztalunkat. Majd besötétedett egészen. — Tűzvilágok születtek a pusztá kiseretetes, sötét méhében, honnan nem hallatszott többé a nyajak kolompja, csak a közeli töcsa békáinak utalatos vartogása zavarta meg a pusztá felségs esendjét. Iszappuha testü denevérek csapongtak a légben, s siramosan zümmögött a szunyogok kara, melyek még a hosszú »vergónia« kesernyű füstjét nem respektálták. Messze tájrol elhangzó kutyá vonítás ütötte meg füleinket. Csillagok ragyogásától tört meg a tó büvös vize, melybe bohókásan mosolygott bele az ezüstképu hold, szelid őrizője fekete fellegek boszorkányaitól kergetett aranyos szemű égi csillagocskák bú-bajos nyájának. Elhaló tilinkószó melabus hangjait hozta felénk a végtelen pusztá kellő közepén született esti szél, mely jobban felüditett, hűsített bennünket, mint napközben az öreg korcsmáros savanykás izü — boros vize...

Nőkről a férfiaknak.

A modern társadalom egyik igen sokszor hallatott, de még eddig orvoslatlan panasza: hogy aránylag mily kevés házasság kötötték és még kevesebb szerencsésen.

Sokkal fontosabb és nagyobb szabású szociológiai kérdés ez, hogysem minden variációjának mértéjére ily szűk keretben megadhatnók az »azértet.«

Csak azon bizonyos közmondásból kiindulva, mely mindennek okát a nőben keresi: egypár szót.

Ismeretes az a scepticus s általában elterjedt ferde vélemény, mely a modern fiatal-ság közt a nőkről általában uralkodik, ez nem ismer el semmit, csak kicsinyel, gunyol.

Honnan e nézetek?

Ismeretes társadalmunk markáns, saharai szomjusága a francia műveltség, divat és irodalom impressiói iránt.

Innen aztán Montepén, Zola, Dumas és az újabb orosz irodalom nőakjai célzatos-ságokkal homlokegyenest ellenkezőleg fölfogva bizonyos típusokká fejlődnek; ezeket általa-

közzé. A községtanács f. évi május 30-án tartott ülésén egy indítvány alkalmából, mely 6 Felsege megkoronázására 25 éves jubileumi ünnepe tárgyában tette, az államjogi viszonyokat, melyeket egy magyar királyság, mint a horvát-szlavon-dalmát királyság alaptörvényei rendeznek, tárgyalás alá vette és e törvények illetéktelen tárgyalása, valamint a magasabb állami tényezők prerogatívájába való beavatkozás következtében oly határozatot hozott, mely hatáskörét átélte és ezért a kormány a községtanács feloszlását elrendelőnek és Mizenski Adolf, osztálytanácsost, kormánybiztosá kinevezendőnek határozta, a ki a választásokig átveszi az egész város igazgatását.

Féjervárú báró honvédelmi miniszter egészségi állapota annyira javult, hogy egy idő óta már sétákat tehet, sőt egyes ügyeket is elintézhet. A napokban a miniszter Franzensbadba s onnan Gasteinba megy, a hat-heti kúra végetével pedig a magyarországi hadgyakorlatoknál kíséri fogja a királyt. Azután teljesen átveszi a tárczaja vezetését s — mint a N. Fr. Pr. értesül — esze ágában sincs visszatérni, sőt maris egész sor törvényjavaslatot készítet elő, melyet az országgyűlés őszi ülészakában fog beterveztetni.

KÜLFÖLD.

Bismarck herceg Bécsben. Bécs, jun. 19. Bismarck herceg es neje ma este 10 óra 10 perczkor az észak-nyugati vonattal ide érkezett. Fogadására a pályaudvarban, melybe csak belépti jeggyel volt szabad belépni, megjelentek a Bismarck és Hoyos családok legközelebbi hozzátartozói kivül a herceg személyes barátai körülbelül 200-an, többnyire német alattvalók, kik egész a kimenetig sorfalat képeztek. A pályaudvar előtt körülbelül 4-5000 embernyi tömeg foglalt állást, közte számos férfi és nő buzavirág-bokrétát viselt. Midőn Bismarck megjelent, a közönség viharos Hurrah es Hoch kiáltásokba tört ki es német hazafias dalokat énekelt s daczára annak, hogy a rendőrség vissza igyekezett szorítani, odadűit a kocsihoz, mely csak lépésben mehetett tovább. A Wallnerstrassában lévő Palfly-palotával határos utczákon az üdvözlések ismétlődtek a tömeg részéről. A palotában történt megerkezés után Bismarck látogatásokat fogadott. A mint Bismarck herceg az elzárt Wallnerstrassen keresztül a Palfly-palotába hajtatott, számos tanuló csoportokban az utczára vonult es »Hoch Bismarck! Hoch Schönerer! Le a szidókkal!« kiáltásokba tört ki. A rendőrség ismétellen felszólította a felszaporodott sokaságot, hogy oszlojanak szét es midőn ez nem sikerült, kivont fegyverrel ment a tömegnek es szetszálta azt. A Freieungon ismét összecsapásra került a dolog a rendőrség es a demonstrálók között, kik azonban csakhamar szétfutottak. 12 személyt letartóztattak. — Egy rendőrbiztos a kezén megsebesült.

Az olasz király Németországban. Potsdam, június 20. Az olasz király es királyné 6 óra 2 perczkor a Wildpark-állomásra érkeztek, a császár, a császárné, valamint a királyi ház hercegei a legszívelyesebben üdvözölték őket. A császár megölelte es

nosítva, a nőben csupa kokettek es kame-lias hölgyeket látunk.

S mit tesznek nőink, hogy e tulzást megakadályozzák? Semmit. Sőt!

Természetesen itt a szó legridegebb értelmében vett modern nőkről van szó, azokról a női dandykról, kikkel, mint Auquier mondja: »mindig találkozunk, ahol megjeleni a bon-tonhoz tartozik, — mindenütt, ahol az ostobák elhithetni igyeksenek az irigyekkel, kiknek nincs pénzüik, hogy sok a pénzüik.«

A mi idegenesen mohó szórakozni vágyó jeunesse dorékn epen ezeket karolja föl; hát a többinek is lépést kell tartani toilletében, szereplésben, ha csak alban az íjesztő homályban nem akarnak maradni, hol a modern kor önző loviassága csak petrezselymet es az aggszűesség folyadé virágait termeli.

Ma minden jól nevelt leányunk a fotó-rekvese: minden előbb férjhez menni, — így tanítják ezt az annyira illetékes »mamák«; — azért a bálók, korzó, jourfixek.

Igy még a romlatlanság sokszoros vértjével fegyverzett ártatlanságokba habár akaratlanul is, egy életcélt öntenek: s i k k e s n e k, vagy plane pikánsnak lenni.

Mert a mamák tudják, hogy az érzékek fölcsigázása nem egyszer fizetett vóvel. Nincs hát más hátra, mint esetleg tükörben tanult szenvedélyes pillantások, vakító fehérségűvé praeparált karok es keblek, meg selyem harisnyákba bujtatott sejtető bokák domborodó pozitívizmusa által hatni.

A sok parthiképes fiatal ember közül pedig, aki elég ügyetlen bálba menni feleséget keresni, csak a modern nőnevelés üvegházainak mesterségs napsugarak mellett nevelt rikió virágait látván — misogyn nézetekkel telik el, — különösen ha meg akarják házasítani, s feleli azokat, akik nincsenek ott, a kivételeket, az ibolyákat.

Az a rosszul titkolt hiszterikus, várakozás teljes állapot, mely a legfinomabb női rafinériával szót hálóból is kiüti fejét s megérleli benne azt a nézetet: hogy »nehéz oly nőre akadni, kit elvenni észszerű dolog.«

megcsókolta a királynét is. A fogadás felette ünneplés volt. A Felségek csakhamar a királyi palotába hajtottak. Berlin, jun. 20. A városi tanács 10,000 márkát szavazott meg az utcák díszítésére, melyeken Humbert király, midőn a Jüterbog melletti lövődebből vissza fog térni, az anhalti pályaudvarból a királyi kastélyba való útjában keresztül fog haladni.

Irodalmi szédelgés.

M o t t ó: Ne tegyétek atyám házat piszkos üzérkedés házává.

Az irodalom a legnemesebb köztársaság, a szellemek köztársasága. A dolog természeténél fogva tehát joga van abban kinek-kinek megjelenni, a kinek tehetség adatott veá.

Ujabbban azonban azt tapasztaljuk, hogy igen sok oda nem hivatott egy olyan mezőnek tekint a irodalmat, a melyen bárki minden előkészület, minden rátermettség nélkül megjelenhet azon a czimen, hogy munkálni akar. Pedig a szellem ezen proletárainál a munka hangoztatása csak álaraz, a czél: a kapzsiság, a pénzszerezés.

Aztán mit szólunk a napisajtó rákfenejéről, a revolverről?

Na de ezek legalább kerülük a napfényt, sötétben dolgoznak, mint a vakondok, s legfennebb csak egy nemzedéknek, vagy még egészen annak sem rontják meg érzületét, ferditik el józan gondolkodásmódját.

Van ezeknél egy sokkal veszedelmesebb irodalmi metely: a duplaczimű rémregények.

Ezek nem dolgoznak sötétben, a nyilvánosságot vindikálják maguknak, s a valódi, nemes irodalmi termékek pretenziójával lépnek fel.

Ezeknek akarunk ismétellen a szemek közé nézni, ezekről akarjuk lerántani a tisztességes szín alarczát s óvat emelni ellenük.

Van az olvasó közönségnek néhány rétege — kisebb iparosok, vidéki intelligensabb családok, jobb módú földmivesek — mely sokkal jobban szereti az olvasást, a szellemi szórakozást, mintsem gondolni. Szereti a könyvet, de nagyobb összeget áldozni érte nem áll módjában. Ezt az olvasni szeretést, a szűkösebb anyagi helyzetet aknázzák ki szemérmetlenül a rémregények terjesztői, a magyar irodalom hűtelen sáfarai.

Minden hónap, minden hét meghozza a szédelgés friss termékeit. És milyenek ezek? milyen a lelkök? milyen a ruhájok?

Több fajtát megfogantunk már kezeink között, s tettük azon czélból, hogy vádunkat a tapasztalat alapján, a nyugodt lelkiismeret igazságával emelhesstük fel.

Meggyőződünk arról, hogy nincs közöttük egyetlenegy sem, melyből csak némi szép ér-

Egy másik része a fiataloknak ideálokat keres, mert hiszen csak az érett meg már a házasságra, ki még bizonyos foku eretlenséggel rendelkezik. Természetesen abszolút ideálról, minden férfi képzelmét kielégítő esztetikai erkölcsi es szellemi tökélyről szó nem lehet, csak egyes ilyen kiváló tulajdonokat magába foglaló típusról.

P. o. vannak, kiknek a takarékos, gondos háziasszony, — vagy ártatlan egyszerűség az ideáljuk. Mások talán a pusztá szépségben, vagy finom műveltségben látják azt megtestesülni. Ilyeneket keresnek s látszólag találnak, hogy annál ridegebb legyen az ébredés reakciója.

Nem mintha ma már éppen nem volna jó gazdasszonyok, vagy természetes kedélyű egyszerűségek, de valljuk csak be, hogy a mai, — huszadik század számumát annyira érező legkör éppen nem alkalmas a Penelopékra, — keveset is producál; a kik pedig Gretcheneket keresve nőülnek, sokszor későn veszik észre, hogy Peppákra akadtak.

Még legjobban járnának, kik szépségben vagy műveltségben es szellemben keresik ideálokat; bár az első a muló órákkal értékben vesztő tőkenél nem egyéb, míg abszolút női műveltségre vonatkozólag álljon Prudhon a híres nőismerő mondása: »Tagadom, hogy az emberiség hateraz év óta egyetlen eszmét köszönhetne nekik — ez ugyan elég udvariatlan felfogás. — pedig első sorban a francia nőket ismerte.

E két szélsőségsben tehát, mely a nőben dāmanokat lát, es visszariad, vagy angyalokat keres, es csalódik, keresem annyi agglegényi tarkó mosolygó tarlottságot s annyi parlagon maradt párta meddőségét.

Fogadják el a nő pozitív physikai voltát a szőrealisan nemes értelmében, melynek látszata talán rideg, de ugy hibáit es gyarlóságait föltárva, mint erényeinek igazságát szolgálta lehet egyedül helyes es szép is.

Talán sok rosszat mondtam a nőkről es sorokban es sajnálom, — hogy jót csak ilyen keveset.

Czédly Károly.

zékkel bíró ember is, néhány lapnál többet megtudna emészteni. Az izléstelenség nyomtatott kódéksé valamennyi. A Montepén Xaver-féle túltengő romantizmus a legbanalisabb, a legrivialisabb formában jelenik meg e regényeknek nevezett ferczelményekben. Tartalmuk nem áll egyébből, mint gyilkosságok, rablások, házasságtörések s más sötét bűnök szakadatlan láncolatából. E sok iszaphoz es mocskozhoz teljesen méltó a stíl is, ha ugyan annak lehet nevezni elodási modorukat, melyből hiányzik a szellemnek, a szép-érzéknek a legkisebb szikrája is.

Nincs bennök megkimélve a kegyelet, a családí tühely szentsége. Egyaránk szólnak a boldogult trónörökösökről s a magyar nemzetelő dicsőségéről: Kosuth Lajosról. Már most kinek-kinek nyugodt, tárgyilagos ítélőképességére bizzuk az eldöntést, hogy miként lehet a nevezettekéről, 50—60 füzetre terjedő, valamire való regényt is írni, ha bele nem szövik a legnagyobb keptelenségeket, ha meg nem hamisítják a történelmet, a hagyományt.

Es ezeket a korcszülötteket az irodalom hűtelen sáfarai mint társadalmi es történeti regényeket bocsátják közre a világ boldogítására.

A milyen a belsejök, olyan a ruhájuk is. Ma már a fejlődött es mindenre kiterjedő izlés megvárja a legjobb irodalmi termékektől is, hogy oly külsővel is jelenjenek meg, mely gyönyörködteti szemünket s kielégíti azon szeretetünket, melyet a szép iránt érzünk es táplálunk.

A rémregényeknél pedig mit tapasztalunk? Külsőjük is teljesen megfelel a leirt tartalomnak.

Es mindezek daczára ezek a komprimált metelyek rendkívül nagy elterjedésnek örvendenek. Miért?

Részint azért, mert az olvasó-közönség említett rétegének izlését már évek óta, mintegy tevszerűen tönkre tették, s így az itelő képességét már alig s alig tudja érvényesíteni.

Részint azért, mert a hűtelen sáfarak bejárva az egész ország zege-zugát, az irodalom méltóságával össze nem egyeztethető üzérkedést es a tapasztalanokra nézve csabító reklámot folytatnak. Duálizmust hoztak létre az árubazár es a szellem termékei közt.

ugyanis bizonyos számú füzetek megvétele után ugynevezett jutalomtárgyakat ígérnek.

Képek, végváznak, inga-órák, szőnyegek, harmóniák, arczképalbumok stb. stb. mind, mint jutalomtárgyak szerepelnek; csak hogy az arát mindezeknek — ámbár jutalmak — szintén megveszik. Hanem azért az érdekelt olvasókat az olcsóság nagyon csabítja.

Pedig nagyon könnyen rájöhetnének, hogy mindazokat a feláro a ígert jutalomtárgyakat a forgalmi kereskedés útjain éppen olyan, vagy még olcsóbb árban is megrendelhetnék a nélkül, hogy oly ferczelményeket is megszerezni kényserülnének, melyek nem nemes szórakozást, lelki gyönyört, hanem kételkedést, erkölestelen miázmákat ültetnek át a családi fészekbe, ugy mint az egyes olvasók kebelébe.

Aztán ezek a dupla czimű rémregények nem is olyan olcsók ám, mint a milyennek látszanak. Egy-egy füzet ugyanis 10—15 krba kerül, de már most vessük utána azt is, hogy rendszeren középszámot véve föl, 50 füzet jelenik meg. Világos tehát, hogy egy ilyen minden irodalmi becs nélkül való nyomtatott valami 6—7 frtba kerül. Pedig ezen a pénzen lehetne ma már nem csak metelyt vásárolni, hanem oly munkákat is, melyek az olvasó lelkét, szívét, izlését megmésesítik, látókörét tágitják, gondolkozását magasabb teszik es a legnemesebb szórakozást szerzik a nap fáradaimai után.

Mi kényserit tehát valakit arra, hogy az iszap hordozóival csak szóba is álljon? Ezek előtt csak a saját érdekük lebeg, arra nem gondolnak, hogy a mikor betolakodnak a magánlakásokba, az olvasó jóhiszeműségének galád kiaknázására, megrontják az izlést nemzedékről-nemzedékre s lazultabbá teszik az erkölcsöket.

Megkísértették a szellemnek ezen lelketlen kufarai meg azt is, hogy salakos termékeiket valamelyik ismert, általánosan tisztelt elbeszélő nevének aegise alatt bocsátották közre csak azért, hogy még az olyanokat is becsapják, a kik különben megvetették selejtes kiadványaikat. Az ilyen arczatlan szédelgéssel szemben a legdurvább bánásmód is jogosulttá lesz.

A mai lapok irodalmi rovata nem vezet tudomást e füzetekről, mert mint irodalmi jelentőségekről nem is vehet, de annál sajnosabb, hogy mint veszedelmes fekélyt olykor-olykor figyelemre nem méltatja.

Sokat tehetnének ezek ellen Magyarországon ámbizozó kiadói is. Küzdjenek hasonló fegyverrel. Nem értem azt, hogy ok is dualizmust csinálnak az irodalom és rőfőskereskedés stb. közt, mert ez a közönség nem illik az irodalom magas hivatásához, kiváltságos helyzetéhez. Hanem értem a megszerzethetőséget könnyűvé tételét.

Jeles vagy legalább jó elbeszélő van elég. Miért ne lehetne ezek munkáit a lehető legolcsóbb s hetenként megjelenő füzetekben közrebocsátani az első önálló megjelenés után?

Azt hiszük, ez használna első sorban az olvasó közönség említett rétegeinek, de mindenestre az íróknak és kiadóknak is. Vagy talán sértené ez az eljárás némely íróknak ambícióját? Alig hisszük.

Arany Jánosnak igen nagy és halhatatlan érdeme, hogy munkái utabban utat találtak a ponyvára. Nem volna tehát összeférhetetlen többi írónkkal sem, ha munkáik nem is a ponyvára, hanem a közönség minden rétegébe eljutva, nekik általánosabb hírt, dicsőséget s jóvedelmet szereznének.

Akkor nem volna az írók és kiadók részéről sem panasz és megint panasz a közönség ellen, a mely miként a rémregények szomorúan mutatják, még alsóbb rétegeiben is szert olvasni, csak könnyen hozzáférhetővé kell tenni a jó műveket.

Lehet, hogy kezdetben nem mindjárt állana be az óhajtott siker, mert idő kellene hozzá, a míg a megromlott ízlés kijózanodnék, de ha ez megtörténék (a mi bizonyos), bekövetkeznék a dus eredmény.

Akkor nem várnák hétről-hétre feszült kíváncsisággal a fércelt regények füzetait, s lassan-lassan leszorulnának az irodalom mezejéről. — Akkor az irodalom valódi nemes köztársaság lenne, mely tudna még határozottabban jeles erőket nevelni s kiüzni kebléből a hűtelen sáfárokat és lelketlen kufárokat.

Akkor tudna a választottaknak megérdemelt babért nyújtani, s a szédelgőkre megérdemelt sárt dobni.

Vidényi Sándor.

Határidő-naptár.

Június 24. Érettségi vizsgálatok kezdete a főiskolában.
Június 25. A »Csokonai-kör« majálisa a nagyerdőn.
Június 25. Szabó munkások táncvizsgálma a Margit-fürdőben.
Június 2. A kereskedő ifjak dalkörének dalestéje a Margit-fürdőben.

Ujdonságok.

* **A sirkertőr» című regényünk, mely olvasó közönségünk minden rétegének, különösen a női olvasó közönségnek tetszését megnyerte, a tegnapi számban véget ért. Midőn »A sirkertőr« nagy sikerét jöles örömmel konstatáljuk, tudatjuk, hogy női olvasó közönségünk részére — a nyári időnyre — újabb, érdekfeszítő tárcza-közleményekről gondoskodtunk; tekintettel azonban a közelgő III-ik érvényedben belépendő új előfizetőkre, most már hosszabb regényt, vagy beszélt nem kezdünk meg, mert nem akarjuk azt, hogy az új előfizetők csakán kapják meg a tárcza-közleményt. — A III-ik érvényedben azonban hosszabb s igen sikerült beszélytel nyitjuk meg s egyáltalában nagy gondot fordítunk arra, hogy olvasóink igényeit minden tekintetben kielégítsük.**

* **A nap hőfoka.** A nap nagyságáról, távolságáról és térfogatáról, valamint vegyi összetételéről csaknem teljesen téjékozva vagyunk már, csak még hőmérsékletének meghatározására nézve eltérők a tudósok véleményei. Ez a hőmérséklet vagy öt millió fok között ingadozik és csak annyi bizonyos, — hogy a napon uralkodó hőség minden eddig ismert legnagyobb hőfokot felülmúl. Le Chateaur francia természettudós, kísérleteinek alapján a nap hőfokát 700—1800 fokig állapítja meg. A nap izzó légköre alacsonyabb hőfokkal bír, míg a nap golyó belsejének légköre minden felvetést túlhaladó hőségű.

* **Föl nem vett jutalomdíjak.** A hortobágyi állapotmutató és állatdíjazást rendező bizottság felkéri mindazokat, kik jutalomdíjakat kaptak és mind ez ideig fel nem vették, jelentkezzenek június 10-én a város-ház nagy tanácstermében d. e. 10 órákor tartandó központi bizottsági gyűlésen, mikor is a díjak utólagosan a bizottság által kiadni fognak.

* **Dr. Kardos Albert** főrealiskolai tanár, ki a Tafler ur viselt dolgait oly ügyesen leplezte le lapunkban, megírta a magyar szépirodalom történetét, a legrégebb időkől Klsfaludy Károlyig. A nagyérdékű munka az Athenaeum kiadásában jelent meg s ára — csinos vászonkötésben — 1 frt 20 kr. E munkáról a kolozsvári »Ellenzék« a következő elismerő szavakkal emlékszik meg. »Ritkán jelent meg könyv, mely a szakfolyóiratokban ép úgy mint a napi sajtóban oly általános tetszést fogadtatott, mint Kardos Albert debreczeni főrealiskolai fiatal tanárnak fent nevezett irodalom-

történeti munkája. Szerző ügyességgel oldotta meg műve előszavában jelzett feladatát, mely abban állott, hogy a magyar művelt olvasó közönségnek, beleszámitva az érettebb tanuló ifjúságot is, oly könyvet adjon kezébe, mely az iskolai rendszeresség nyűgéből kifejtve, a száraz irodalom történeti adatok, évszámok és könyv címek ballasztjától megszabadítva, könnyű formában, világos előadásban tárgyalja a magyar irodalom, főleg a költészet fejlődés mozgató eszméit és az eszmék kiváló képviselőit. Nagy vonásokban mutatja be a magyar irodalom épületét, nem minden törmelék darabját, hanem csak kimagasló szlopos alakjait, a kikre egy-egy nagyobb korszak támaszkodik.«

* **Eltiltott tankönyvek.** Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter újabbán öt német olvasókönyvet s nyolc Brassóban megjelent oláh nyelven írt könyvet az összes hazai tanintézetekben való használatát tiltotta bennük foglalt állam-, vagy alkotmányellenes adatok miatt.

* **Munkások ünnepe.** Az István-malom munkásainak önképző egylete szombaton tartotta házfelavatási ünnepélyét, melyet este vidám táncmulatság követelt a Margit-fürdőben. — A kör zászlókkal, girlandokkal szépen felszított olvasóterme zsúfolásig megtelt közönséggel, kik között ott voltak: Sesztina Lajos, Mayer Emil, Szabó Kálmán, Simonffy Emil főzalmi igazgató, a társulat összes tisztviselői, élükön Lewitter Miksa iroda főnökkel. — Szép számu hölgyközönség és a városi delegylet. Az ünnepélyt a városi delegylet kezdte meg a »Hymnus« előadásával, ezután következett Cziffer Nándor a kör alelnökének lelkes elmondott üdvözlő és megnyitó beszéde, a melyben rövid vázlatát adta a három év alatt ritka szép gyarapodásnak indult munkás egylet történetének. Ime az egylet abba a ritka szerencsés helyzetbe jutott a vezetők és tagjainak buzgalma által, hogy ma saját díszes és kényelmes házába költözkehetnek. Ezután Kronauer Gyula körelnöknek — Kovács János helybeli festő művészi esetje alól kikérelt kitünő kivitelű arcképének leleplezése következett. Kronauer Gyulát egészen meglepte ez a nem várt és nem tudott megtiszteltetés és megindulásban alig talált szavakat, hogy a kör e kedves kitüntetését megköszönje. Igérte, hogy a körért jövőben is minden tőle telhetőt meg fog tenni. Majd a delegylet énekelte Torday Gábor vezetése alatt a »Szózatot.« Végül Sesztina Lajos, az »István« malom társulat elnöke üdvözölte a munkások körét az új otthonban, örömet fejezván ki sikeres működésük felett. Kijelentette, hogy az igazgatóság mindenkit, aki a malom érdekeit szolgálja, úgy tekint, mint egy nagycsaládnak a tagját, megígérte, hogy e felfogástól indítatva, az igazgatóság ezután is szíven bitorozza a munkások javát, boldogulását. Ünnepély után a jelen voltak nevéket beírták a vendégkönyvbe. Este 8 órákor kezdődött a táncvizigalom. Az első négyest 80 pár táncolta. A táncvizigalom bevétele az igazgatóság és a megjelent vendékek felülfizetése folytán meghaladta a 300 forintot. (E tudósítás közlése térszűkben késelt. Szerk.)

* **Az emberi test statisztikája.** Az emberi test 105 darab csontból áll és 500 izomból. A felnőtt ember vérének sulya körülbelül 15 kg. A szív átmérője átlag 14 cz. szokott lenni. Egy perc alatt 70-et dobban rendes körülmények közt: 4200-at egy óra alatt, 25.792.000-et egy évben. Egy dobbanáshoz 44 gramm vér szükséges. 132 kg. egy órában és 58.5 mázsa egy nap alatt. Az emberi test összes vérmennyisége három perc alatt megát a szíven és tüdőnk rendes körülmények közt 5 liter levegőt tartalmaz. Egy óra alatt átlag 1200-szor veszünk lélegzetet és a művelet közben 300 liter levegőt emésztünk fel. Az emberi bőr 3 részből áll, vastagsága 6—3 mm-ig változik. Minden négyzeteg centiméternyi részen 12.050 porus van. A tudós statisztikus, a ki e pontos adatokat összeállította, bajosan tudná megállapítani, hányat dobban a szere mesek szíve s mily vérbőség vonul egy-egy Rómeó szívére keresztül?

* **Felültetett fővárosi lapok.** A »Debreczeni« hetfői sajtóperéből kifolyólag a budapesti nagy lapok tele vannak a valósággal homlokegyenest ellenkező s reánk nézve compromittáló hírsztelekkel. Nem tudjuk, miféle forrásból szedik-veszik a fővárosi nagy lapok e kacsákat; s kik követik el azt a vakmerő csinytevéseket, hogy a legelőkelőbb lapokat blamirozzák és felültessék; ezáltal csak röviden emlékezünk meg e lelkiismeretlen visszaélésről. Leszalkalmunk érdeme szerint visszatérni e dologra s majd elmondjuk a magunkét szívünk szerint, a mint az ily eljárás azt kihívja és megérdemli.

* **Ezüst lakadalm.** Bolla Kálmán tábornok tegnap ünnepelte házasságának 25-ik évfordulóját. Az emlékezetes nap 25-ik évfordulója alkalmából a szeretett tábornokot igen fényes ovatiókban részesítették számos tisztelői és a helyben állomásozó honvéd dandár tisztikara. — A honvéd tiszték ez alkalomból gyönyörű festőállványon csoportosított arcképeikkel kedveskedtek tábornokunknak. A kitünő arcképeket s a remek kivitelű festő állványt lovag Chiliszk György városunkbeli jeles fényképész és festőművész készítette. Óhajtott volna, ha a tábornok ur engedelméből valamelyik főtéri

üzlet kirakatában kiállítatnék ez a remek kivitelű fénykép-csoportozat, mely legjobb bizonyosságot tenne Chiliszk tehetségéről és műizléséről. Este a 39-ik gyalogezred zenekara szerenádót adott az ünnepelt tábornoknak, ki a Bikában egy fényes estélyt is rendezett. Az estélyen számos kitünőségei vettek részt a polgári és katonai világnak. Részünkről is kívánjuk, hogy a népszerű tábornok még az aranylakadalmát is hasonló jó erőben érhesse és ünnepelhesse meg.

* **A custozzai csata emléke.** — A debreczeni 39-ik gyalogezred parancsnokságától vettük a következő magyar nyelvű meghívót: Ugy mint minden évben, az idén is az ezred e hó 24. ét mint az 1866. évi custozzai csata emléknapját meg fogja ünnepelni. Az ezen csatában eleset kegyeletes emlékére a fentemlített napon délelőtti 9 órákor a helybeli róm. kath. templomban ünnepélyes »requiem« fog tartatni, a melyre az ezred tisztai kara a tekintetes szerkesztőset teljes tisztelettel meghívni bátorodik. Krausz, ezred parancsnok. —

Est 8 órátl az ezred zenekara a »Margit-fürdő« étkészési helyiségben fog a városi közönség mulattatására játszani, melyre külön meghívók szét nem küldettek, de a tisztikar szívesen látja ismerőseit e hangversenyre.

* **Uj hegedű tanár a zenedében.** Friedman József, a zenede hegedű osztályának új tanára, a »Zion« egylet hangversenyén mutatta be először művészetét a nagy közönségnek, már elfoglalta állását.

* **A jogakadémiáról.** Jogakadémiánkon holnap kezdődnek a drukkos apok, az alapvizsgálatok napjai, melyek egy-egy »flott« jogász gyerekre nézve meg a hónap utolsó napjánál is — kellemetlenebbek.

* **Tengerészeti hadapród-jelöltek felvétele.** A hadi tengerészetben tengerészeti hadapród-jelöltek fognak felvétetni. Ezek hadapródokká és kiállott tengerész-tiszti vizsgálat után, a kinálkozó üresedésekhez képest, tengerésztisztekké nevezetnek ki. Hogy valaki tengerészeti hadapród-jelöltné vétessek fel, ahhoz kívánatik: Az állampolgárság az osztrák-magyar monarchia valamelyik felében; külföldieknek a király engedélye. Teljes fizikai képesség. Az elért 17-ik és még tul nem lépett 20-ik év. Kifogástalan erkölcsű előélet. Az apa vagy gyám beleegyezése, a német nyelvnek írásban és beszédben való ismerete. Valamely főrealiskolának vagy gimnáziumnak érettségi bizonyítványával (a hadserg katonai nevelő intézeteinek növendékeitől érettségi bizonyítvány nem kívánatik) igazolt sikeres elvégzése, avagy valamely kereskedelmi és tengerészeti akadémia tengerészeti osztályának középiskolával egyenlő foktanulmányai. A felvételi vizsgálat kiállása. Tengerészeti hadapród-jelöltségre való felvételi kérvények sajtókezü írásal legkésőbb f. évi augusztus hó 15-éig a közös hadügyminiszteriumnál (hadi-tengerészeti ügyosztály) nyújtandók be.

* **Apróságok.** Nagyon szórakozott. Fiatál menyecske: Oh, fogalmad sem lehet róla, milyen szórakozott az én férjem! Barátnő: Mindjárt gondoltam, amint az eljegyzésekről szóló jelentést olvastam.

A fogorvosnál. Páciens: Két forint ezért a semmiséggért! No, ön ugyan gyorsan szerzi a pénzt! Fogorvos: Ha úgy tetszik, csinálhatom lassabban is.

* **Ingyenes b. u. é. k.** A kereskedelmi miniszter legújabb rendelete szerint ezután a nevjegyzet külön franko fizetése nélkül szabad rea vezetni kézírassal is, hogy b. u. é. k. csupán, mint nyomtatványért 1 krt kell fizetni, ha nyitott borítékban adják fel.

* **Elmaradt tézene.** Miatán csütörtökön, mint a custozzai csata emléknapja előestéjén a 39-ik gyalogezred zenekara által tartandó tartatik, a tézene e napon elmarad és szombaton fog megtartatni.

* **A zenede évszázó vizsgálati e** hó 16-án veték kezdetüket s fokozódó érdeklődés mellett másnap befejezést nyertek. A növendékek, többnyire leánykák, igen ügyesen énekeltek, zongoráztak, sőt hegedültek is. A díszes hallgató közönségnek volt alkalma gyönyörködni a jövőnd ének és zene »hősök« kedves előadásában, melyért sok tapsot arattak. A hely a közönség befogadására ezáltal kicsinynek bizonyult, ugy hogy annak egy része a folyosóra szorult ki. A vizsgálat részleteit tudósítunk a következőkben ismerteti: A vizsgálatokat d. e. 10 órákor Zivuska Ferencné énektanárnő növendékei kezdték meg. A növendékek kiválasztott énekdarabjait ügyes hangléjtéssel, helyes lélegzészéttel (a mi fő dolog) s elég tiszta hanggal adták elő, mi tanárnőjük szakszerű és szabatos tanítási képességet ezuttal is fényesen igazolja. A vizsgálaton részt vett az énekiskolának mindhárom léányosztálya. — Az első osztály könnyebb gyakorlatokat énekel, a 2-dik osztály duetteket s a 3-ik osztály magándarabokat — melyek legjobban tetszettek — adott elő. — Ezek közül az éneklésben különösen kitűnt Zivuska Irén k. a. »magyar dalok«-at énekelve, közöttük a »Vigyázzon magára« legújabb dalt. A kisasszony kellemes tömör hanggal rendelkezik és sugár alakja, szép előadási

képességével kellő arányban áll. Dalait határozatosan énekelte, melyért a közönség zajosnag megtapsolta. Feltűnt, hogy több magyar dalt nem hallottunk s így kétszeresen megérdemelte a kisasszony az ovációt.

Brandstetter Irma k. a., ki szini pályára készül »Gasparone«-ból énekel szépen s hanghullámit ügyesen rendezte, melyért a közönség tapsokkal jutalmazta.

Schaitl Emma k. a. »Mártta«-ból énekel s nem nagyhangnyagát igen szépen kezelte. A tapsokból neki is jutott.

Hirsch Jenny k. a. és Lusztig Mariska k. a. duette-t énekeltek a »Pajkosdiák«-ból összhangzóan. Hirsch Jenny k. a. erős alt hanggal rendelkezik, de a többi hangszakokban is kitűnően megállja helyét. Az énekszámot megénezték.

Luchs Edith k. a. tiszta, csengő hanggal a »Nebantsvirag«-ból énekel. »Alleluja«-t tetszés mellett. Az énekvizsgálatot Hirsch Jenny k. a.-nak, »Troubadour« szólója zárta be, melynek élénkebbé után a közönség szívesen tapja ismétlődtek.

Ezután Emmerth Antal zene-tanár vezetése alatt a zongora-iskola növendékeinek egy osztálya vizsgázott kitünő sikerrel.

D. u. 5 órákor Hites Sajos szaktanár a hegedű tanfolyam növendékeivel folytatta a zenedei vizsgálatot, nagy érdeklődés mellett. Az előhaladottabb játékosok közül különösen Széll Marianna k. a. kinek kezében a hegedű nagyon jól áll és Csomaféi Sándor 8 éves hegedű »virtuoz« játszottak kitünő sikerrel, előbbi Mozart 2-dik »szonátáj«-t, utóbbi Mózes dalműből »Dankla változatai«-t adván elő. A közönséget mindkettőnek játéka zajos tapsokra ragadta.

Puky László »Kreutzer« gyakorlata sem maradt hatás nélkül. — A kezdők közül leginkább Schwarz József tetszett. Nyomban ezután a zongoraiskola növendékeinek fősztálya következett. Ezek általában véve szababatos játékkal tűntek ki, kik közül Jóna Kálmán és Szilágyi Sándor említendők.

A zenevizsgálatok 17-én d. e. 11 órákor vették folytatolagos kezdetüket Hites Sajos tanár vezetésével dísz közönség jelenlétében, ekkor a zongora-iskola növendékeinek többi osztálya vizsgázott. Az első osztály Clementi szonatináit, a 2-dik osztály Heiden és Mozart szonátáit adta elő kellő temperamentummal. Ez alkalommal különös elismerést vívtak ki Vértessy Hajnalka, Harsányi Margit és Schaitl Emma kisasszonyok kifogástalan szép előadásukért. — Az »éjlen«-ek elhangzása után a 3-dik osztály növendékei játszottak precízitással.

Hirsch Jenny k. a. a remek zongora játéka elragadta a közönséget, melyért neki zűgő tapsokkal adozott. A kisasszony Raff »Octav-gyakorlat«-at, mely rendkívül nehéz, könnyedén, technikailag ügyességgel játszotta s a gyöngyos futamokat eleveenséggel hallatta, — melylyel nagy sikert ért el.

Szabó Gizella k. a. Chopin 10-dik »keringő-jét, Demjanovics Margit k. a., Mozart 20-dik »szonátáját«-ját, Gódenyi Ida k. a. Delibes egy keringő-jét játszottak érzéssel ha tást érve. A vizsgálat Erdősi Matild k. a. úde játékaival ért véget, ki Bethoven 23-ik »szonátá«-ját odaadó könnyűséggel adta elő, mi kellő gyakorlottságáról tanuskodik.

Végül a közönség Simonffy Emil igazgatót és a tanárokat a nyújtott élvezetért meleg ovációban részesítette. Be — rt Géza.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Berna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-túca 1702. sz.)

Férfi chiflon ingek

a hirneves Schroll-féle chiflonból

1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr,

GALLÉROK,

kézeloők,

NYAKKENDÖK,

harisnyák, keztyűk.

Napernyők.

esernyők.

Kész mosó gyermek ruhácskák,

Brassói posztók,

TRICOT

Peruvien és Doskin.

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL.

(8.) — 72

FELHÍVÁS zárt-ajánlattételre

A debreczeni ev. ref. főiskolai tápintézetben a ránk jövő 1892—93-iki iskolai év folyamában szepl. 1-től kezdődőleg szükséges kenyér és marhahús szállítására nyilvános pályázat hirdetik.

A szállítandó kenyér mennyisége 400—450 métermázsza, a marhahúsé pedig 200—250 métermázsza.

Megjegyeztetik, hogy a mennyiségre vonatkozólag itt közölt számok úgy tekintendők, mint megközelítő adatok, melyeket a megrendelést teljesítő tápintézeti bizottság a növendékek tényleges létszámának változásaihoz képest szabadon módosíthat.

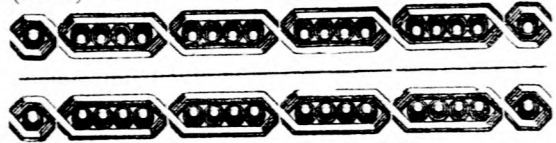
A zártajánlatok 10% bánompénz, vagy megfelelő értékpapír letétele mellett alólirottához **f. évi július 20-ik napjának délelőtti 10 órájáig** benyújtandók.

Részletesebb felvilágosítás nyerhető a tápintézeti bizottság elnökétől, Elek Lajos tanártól. (Lakik: fűvészkert-utca 1080 sz. a.)

Debreczen, 1892. június 18.

Simonffy Imre,
kir. tanácsos

(268.) 1—1. a főiskola helyi gondnoka.

Lakás berendezésekhez

szőnyeg, butorszövet,

FÜGGŐNY,

viaszcs vászon

Parkett,

lynoleum (parafaszőnyeg.)

nagy választékban

tetemesen

leszállított áron

Kunz József és Társa

cézgnél DEBRECZENBEN, kistemplombazár.
(127.) 62—

Üzlet átalakítás miatt a

legújabb nyári

NŐIRUHA

kelmék is tetemesen leszál-
lított árban ajánlatnak:

Egy méter valódi francia batiszt 52 kr.
» » » » batist rayé 60 kr.
» » » » atlas satin 60 kr.
» » » » de l'aine 80 kr.
» » » » tiszta gyapju ruha-
szövet 100 cm. széles 60 kr.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

Debreczen, kistemplombazár,

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.
(256.) 7—

Szőlő gazdák figyelmébe!

Peronospóra ellen való
permetezéshez

AZURINT

feloldva üvegszámra
ugy **RÉZGÁLICZOT,**
jegeczes **SZÓDÁT**
igen jutányos árban ajánl

Rickl József Zelmos.

(3.) Bizonyítvány. 36.

Alólirott ezennel hivatalosan bizonyítom, hogy a Rickl József Zelmos című helybeli kereskedő cég által áruba bocsátott **azurint-olajat** vegytanilag megvizsgáltam és ennek 1—1 literben **20 deca azurint** találtam, mely hektolitervízrel felkeverve éppen 2/1000-ot tehát oly töménységű oldatot ad, mint az a permetezésre előírva van. Melynek hitelül ezen bizonyítvány a mai napon kiállított. Kelt Debreczenben, 1892. jun. 2-án.

Dr. Védródi Viktor,

P. H. a debreczeni m. kir. gazdasági tan-
intézet vegytanára.

Máriaozelli Gyomorcsépppek

nagyserben hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és átlólanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhoidáknál.

Említteti bajoknál a **Máriaozelli gyomorcsépppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forráktár:

Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 13 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly csépppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.
A **Máriaozelli gyomorcsépppek** valódián kaphatók.

Debreczenben: Mihálovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — **Ér-Mihályfalván:** Mátray István; **Diószegen:** Vaday I., Hadházi Zoltán; **Farkas Ödön,** **Hosszu-Pályiban:** Sárossy Imre, **Kabán:** Horváth Kálmán gyógyszerész 43—28.
522. uraknál.

Debreczenben: Mihálovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — Ér-Mihályfalván: Mátray István; Diószegen: Vaday I., Hadházi Zoltán; Farkas Ödön, Hosszu-Pályiban: Sárossy Imre, Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerész 43—28. 522. uraknál.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

jól berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becses tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívántató

ércz, fa és mindennemű
behuzott, egyszerű és diszes koporsók,
halotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,
a gyászoló felek igényeihez mért
tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörökvésem leend ez után is a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Hullaszállítást minden irányban.

Ércz, má, és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását: hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1892.

Kiváló tisztelettel:
DANKÓ MIHÁLY.

(7.) 8.

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok, mosó voileok, batist, zephir, atlas-satin, vásznak, kész fehérneműek, szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők

SZABÓ LAJOS FIAI

cézgnél.

Leszállított árú az egész idény alatt.

(171) 45—